

La família Dalmau

Text > MIREIA LLEÓ I BERTRAN

Aquesta obra constitueix una crònica familiar novel·lada en la qual Carmina Roura relata la vida, els problemes i les angúnies de la família Dalmau en un moment de grans canvis en la societat. Amb l'esclat de la Guerra Civil es trenquen les estructures d'una vida confortable en el si d'una família benestant. L'acció se centra a Girona i a Palamós, més concretament, a la Fosca. Amb l'exili del pare, també surten escenes que transcorren a les Balears, Morellàs i Perpinyà, així com a Algesires, Gibraltar i Londres, llocs on va estar el germà gran de la Josefina, en Francesc, anomenat familiarment *Paco*. El llibre consta de dues parts i d'un pròleg de Miquel de Palol, amic de la família.

Qui és la nena del Cafè Norat?, es deu preguntar el lector. Es tracta de Laura Norat, casada amb Laureà Dalmau, metge, escriptor i polític que, un cop acabada la Guerra Civil, es va exiliar a França. Un matrimoni propiciat pel pare de la Laura, d'una bona posició econòmica i social. Van tenir quatre fills i, l'autora, Carmina Roura, és la filla de Josefina Dalmau, que, juntament amb el seu germà Francesc i els seus pares, són els narradors de l'obra. És a través d'ells que es desgrana la història i es descabdellen els fets,

tant els més quotidians com els que fan referència als esdeveniments dramàtics que van acompanyar la guerra i la postguerra. Veiem la relació que Laura Norat, dona de profundes conviccions cristianes, té amb l'estament eclesiàstic i com sap moure els fils per aconseguir treure de la presó la seva filla Josefina. La Laura és emprenedora i activa, entregada a la família fins a les últimes conseqüències.

Carmina Roura fa servir un llenguatge precís i planer, i els fets se succeeixen amb naturalitat, lluny del dramatisme que, en realitat, es va viure. A la pàgina 174 del llibre se cita un fragment de l'obra de Laureà Dalmau, *Per Morellàs a les Illes*. Aquí se'ns mostra la petjada d'aquest personatge, l'avi de Carmina Roura; un home de perfil humanista, metge de vocació i polític d'ideals. Durant els anys que hi va fer estada, Laureà Dalmau va voler il·lustrar la vida de moltes persones durant els anys difícils de l'exili i de la invasió alemanya, així com l'estada a l'Hospital de Perpinyà, on exercia de metge i tenia cura de malalts i ferits. També hi veiem la mena de vida que s'hi duia, lligada al contraban, perquè es tracta d'un lloc fronterer. «I, al fons, al fons de tot, fent de respatller, una rastellera de muntanyes morades de sol sota d'un cel daurat, contrafort

qual no és possible dur a la pràctica el seu model pedagògic. Per això creu que els currículums escolars i els projectes i serveis de lleure i cultura han de considerar tota la població i s'han de relacionar i connectar per contribuir al creixement dels nois i les noies.

De l'escola, n'analitza els dèficits i desafiaments i en critica tant la falta de recursos i equipaments com la formació i la professionalitat dels mestres. Conclou que aquesta institució està desbordada pel volum i la magnitud dels requisits que li arriben. Considera que els reptes que planteja només són salvables amb l'endeutament i, per tant, es tracta, fonamentalment, d'un problema politicosocial.

Joaquim Franch incorpora les aportacions de la dinàmica de grups, la pedagogia institucional i l'orientació no directiva a la pràctica educativa en el lleure i al treball educatiu en el grup de classe dins l'escola. En aquest darrer cas, tal com diu ell mateix, des d'una perspectiva més viva, més existencial i, si és possible, més integrada i centrada en el procés autònom que pot fer un grup de nens i nenes en una classe.

En el pròleg, Roser Batllori diu que Franch era un home del seu temps. Després de la lectura d'aquesta obra, podem dir que també és un pedagog del nostre temps, compromès amb una educació exigent, de qualitat i en equilibri amb els ecosistemes social, cultural i natural.



ROURA DALMAU, Carmina. *La nena del Cafè Norat*. Barcelona: Viena Edicions, 2024. 228 p.

dels Pirineus nascuda a les Salines, i que s'allargassava vers Ceret, la vila dels amors i les cireres, de les aigües rialleres i de la germanor més noble i més coral.»

La nena del Cafè Norat està escrita en present, i aquest fet accelera els esdeveniments, de tal manera que els pensaments i l'acció apareixen a mesura que es narren. Els punts de vista són canviants i s'hi intercalen les quatre veus d'una manera àgil i natural. Un llibre que vol ser un homenatge i que vol preservar el record d'una família i d'una època.



FRANCH, Joaquim. *Aportacions a la pedagogia catalana del segle xx* [edició a cura de Roser Batllori, Xavier Besalú i Alfons Martinell]. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, 2024. 285 p.